



savremenici · poezija

jovica đurđić
**LJUBIČASTO
GORJE**

SAVREMENICI – POEZIJA

Odgovorni urednik
RISTO TRIFKOVIĆ

JOVICA ĐURĐIĆ

LJUBIČASTO GORJE

”SVJETLOST“, OOUR IZDAVAČKA DJELATNOST
Sarajevo 1976.

Recenzent
PERO ŠIMUNOVIĆ

Djelo se objavljuje uz pomoć Republičke zajednice za
kulturu

Redakcioni odbor za književnost:
*Hanifa Kapidžić-Osmanagić, Slavko Leovac, Ivan
Fogl, Ljubo Jandrić, Advan Hozić, Pero Šimunović*

TAJNA

METAK U GLAVI ŽIVOTINJE

Metak u glavi životinje, još vruć
I topla krv na mahovini, u mlazovima
Ima i neba u očima poluotvorenim,
I horda mravi koja pomamno nadire.

Slatki miris šume. Sleđena tišina senki
Zatečeni motrimo s nevericom kožu,
Smirenu, zauvek. Kopito žedno daljina
I maslačaka zgnečenih na proplanku ćuti.

Metak u glavi životinje. Prekinuta nit.
U majušnim zenicama gori žuto sunce.
Stvrdnute reči u nama, mrtvo u duši...
Još kuca žila još ona reži na nas.

SKITNICA

Ima telo puno cvetova, zemlje i vazduha dok
Leži nauznak dok ga prska mleko mirisa
Noktima traži koren, noć od železa na čelu
Šta bi sve mogao da se plač od smeha razdvoji

U grlu. Na svakom dlanu ugasi se po jedno sunce
U svakom oku razapne šator za neme ptice
Ceo život je koračao a ima veliku glad za putom
Večito slobodan a okova se teških ko smrti boji

Razume šapat talasa morskih i školjki vlažnih
Pod maslinom dok ga deca kamenicama gađaju
On uživa u svečanosti sunca mora skore noći
I misli kako se drum i život ko klupko odmotavaju

JEZERO

Dubok san zvuk koji se lomi o nabore
Površine modro između dve neme planine
Ogledalo ptici poilo za zveri umire sunce
Niču zvezde ko noćni cvetovi otvoreno

Je ono za oči umorne za svaku trsku
Jedna je ljubav vezana da nam je njegova
Tišina i tajna koju čuva na dnu opsednuti
Slatkom strepnjom gledamo lokvanje i

Sunce zrelo koje curi u svoju smrt
U zeleno odenuto plamsaju boje sutona
Jedno zrno peska sigurno se u snu pomiče
Dok ruke i zenice pružamo od obale do obale

LOV NA ZVERKU

U lov smo pošli na zverku čudnu
Na pohlepu na žeđ i oko divlje
Sami smo neka nas strepnja steže
Dok tamna svetlost ruke preseca

U gorje nepoznato zašli izgubili se
Muzika u lišću dan na kljun naboden
Ustremljena životinja vreba nas
Iz svakog grma mahovine i kamena

Pretećeg zuba vatrenih usta i glasa
Što glad se zove nepresušna duboka
Sve je u nju nevidovnu stalo šuma
I list jedan s našim strahom poludeo

VIOLA ODORATA

Kap kiše obojena u ljubičasto, kap rose
U ljupkosti žutih očiju koje netremice gledaju.
Presvučena u sjaj aprila zanosi nas u san
Pun mirisa, otisci naših usana na njenom licu žive.

Tek kad je vidimo sretnu, rascvetanu u smeh,
Zapitamo se tužni: koliko je godina do groba?
Koliko je neba manje u našim zenicama? Zev
Njenih latica, pristajemo, opominje nas na zablude.

Otkinuta od zavičaja, među prstima devojke, na
Usnama mladića koji je svežu gradom pronose,
Ona ne misli, ona ne zna šta znači umirati.
Mladosti na kolenima, ona je tebi tako slična.

ZALJUBLJEN U ŠUMU

Niko me od ljubavi neće izlečiti.
Ko lan treperav zaljubljen u šumu,
Ležim pod stablima stovetnim. Mislim:
Kako je svetlost lepa kad oči umiru.

Imam jezera u oćnim dupljama zelena.
U ševaru, među trske, galebovi nebo
Razapinju. Kroz dušu korenje raste.
Kako je svetlost lepa kad oči umiru.

Niko me od ljubavi neće izlečiti.
Nema me. Nisam više niti trava
Topli drhtaj u telu dok probija drveta vrh
Kako je svetlost lepa kad oči umiru.

LUDA PTICA

Nad šumskim jezerom bez talasa
Ko ludi narcis strmoglavljuje se
U nemi ambis oštra kljuna i oka
Pameti ostavljene u mirnom nebu

Nad ogledalom plavim bez mrlje
Ko metak ispaljen iz nevida
Leti poludela kao da će u smrt
Pada obamrla od slasti života

Sunce joj podrezuje krila meka
Probada telo zlatnim iglama
Ona pada zaustavljena daha potom
Britko se izvijajući put neba

TAMNE KAPI KIŠE

Tamne kapi kiše lek spasonosni
Lišću uspavanom mrtvim bubama
Tamo gde počinje munja u kičmi
Tamo se završava žiška u pepelu

O tužne oči srne koje blesnu
Svetlošću žeđi suva jezika tuge
Odakle štrca jara i san o vodi
Kuda to jure mali gušteri u travi

Tamne kapi kiše sasvim iznenada
Pljusak u obamrlost u žegu puta
Izleću ptice iznenađene zveri šume
Na listu se mrav udavio od sreće

ŠUMA, CVEĆE, TRAVA...

Zjapi tišinom i nepoznatim
Izranja misao godina sto i više
Šta smo mi pod krošnjama zelenim
Vuci nas možda motre iz jazbina

Čistina visoko sunce i podne se njiše
Na končićima avgusta kao zvončić
Ljubimo žene i potajno na smrt mislimo
Gledamo: leto zri u malini

Ne mogu se odreći trave i cveća
Kad ću i onako jednom tu leći zauvek
Nikada nećete znati koliko mi je ljubavi
Trebalo da svoju dragu misao u stihove okujem

TAJNA

Nije tebi dato da se zadržiš
Jedra u svom telu u samoći
Na tankoj modroj opni kože
Na jeziku mnogih ti se pržiš

Naprsla već prilikom rađanja
Ispala si iz svoje ljuštore
U podneblju si izgubila i svoje ime
Sad si vezana za drvo nagađanja

Nije tebi dato ime koje traje
Žeđ za tvojim sokom gori
Prosuta celi svet poplavi
Ismejana ispunjavaš beskraje

KOPLJE U DUŠI

KOPLJE U DUŠI

Što neko koplje ne doleti
U mali užas duše potamnele

Nad krovom mojim ptica ne leti
Nisko su zvezde pale pustom
Zemljom senka se prostire

Što ono nije jarbol u kapi
Koja se dušom pesnika zove

Noć je u meni svoje nabore
Uskomešala na trn gloga
Crvenu ružu izbacuje iz dubine

NE OTVARAM SVOJE STARE KNJIGE

Ne otvaram više svoje stare knjige
Strah me je da se ne prepoznam

Mogao bi neki stari bol da se prene
Da pusti svoje trule konce užasa
Da me uhvate u crnu mrežu očajja

Ne listam ja više minule godine mladosti
Ne tražim presovano sunce herbarija

Ako požurim ako samo malo požurim
Neću biti usamljen usred tunela samoće
Malo i ja sam na drugoj strani planine

MALA USTA

Mala usta koja svet potamneo
Otvaraju i zatvaraju mirno

Ne iščezava bol, ništa
Ćute mnogo, ćute noć svoju
Ono što se godinama skupljalo

Jedna večnost, cela večnost prođe
Od reči do reči

Pre će se sunce otkinuti
Od krune neba nego što ću
Slast malih usta osetiti

DEVOJČICA KAD PRVI PUT LJUBI

Kao da te leptir blago dotakao
Krilom baršunastim dahom toplim

Tvoje lice kao kaplja prelazi
U rumenilo predvečerja tvoje ruke
Uz njega se privijaju one rastu

U puzavicu se izvijaju u san u čežnju
On se utopio u zenicama dubokim

Nikada nećeš sakriti tajnu duše
Nikada nećeš ruke pružiti dovoljno
Nikada san svoj leptirast dostići

TOLIKO LETA NA BALKONU

Tačno u podne otvara vrata
I izlazi iz tišine velikih soba

Toliko leta ima na tom balkonu
U bilju kom ni ime ne znam
Toliko sete u malim rukama

Popodnevna razmišljanja slutnja
Očiju u potiljku koje je gledaju

Okrene se Usne koje miruju
Potom u bolno se jezero razliju
Toliko leta na balkonu i rukama

KUĆA KRAJ ŠUME

Postoji kuća kraj šume daleko
Zvučni vetrovi izlaze iz tame

Nadnesen kao oblak u popodne
Mene zaboli mene nešto stegne
Suzu jednu srebrnu pustim na krov

Naboden na zlatnu zraku sunca
Leptir sam koji umire polako

Nikada nećeš srce prevariti, kažem
Umirući vidim dečake krupnih očiju
Oni me nešto pitaju uz šum lelujav

CRVENA JABUKA

Ne pada daleko od stabla, ne leti
Od matere, od oca nevidljivog.

Vrh drveta primetim, ponekad,
Kako se s večernjačom ljubi krišom
I njenu svetlost u svoj sok pretapa.

Jedva čekam jesen pa da je otkinem
I njenu slast u ustima osetim.

Zdrava ne silazi lako, ne dosadi
Joj list požuteo i pogled u daljinu
Ne želi u mojoj sobi ukras da bude.

SEVERNA SOBA

Što severnu sobu napusti
Nežnosti moja ustreptala

Svake noći dolazim da
Prenoćim u toj sobi
U tim očima koje me ne vide

Ne primetih te Sunce
Prag moj obilaziš napukao

Za svaki dah svet se proširi
Očima ga nećeš videti
Dlanovima ga nećeš dotaći

SEVERNA SOBA 2

Jesen što ulazi neprimetno
U sobu s malim prozorima

Jabuke i stare knjige leže
Dunje sa zrcima sunca na
Ormanu i mirisi što te zanose

To je severna soba poezije
Gde male ruke hoće da iskoče

Iz ramena ništa se ne događa
Ni trzaj ni damar ni oko
Veliko kao svet potamneo

LABUD

Ona je mrtva i bela
On se bacio sa stene

Do juče zajedno
Oni su jezero presecali
Ljubavlju svojom žarkom

Voda je pusta i zelena
Voda je kao ogledalo

Ne reci nikada ni u snu
Ljubavi je dosta, kraj
Belo je smrt kao sve boje

SVETLOŠĆU PRESEČENI

JABUKA

Ja vidim zrnca sunca
Pretočena u njenu koru.

Sva se ljupkost skupila
U luku njenog rumenila.
Tišina dalekog gorja
Kroz peteljku ušla.

Kao da je sad dotrčala
U ruke, knjige...
Pohotno se ko ljubavnica nudi,
Dok leži na tanjiru.

Tajnim ključevima otvara usta
I sitni pesak sunca prosipa

OBEŠEN O JEDNU ZVEZDU

Obešen o jednu zvezdu
Dugo sam nad rekom i šumom

Moje tanko izduženo telo
Ništa je spram lepote zemlje

Dole vidim ribe rakove i divljač
Mnoge moje pesme razbacane

I otvorena bedra žene
Prosipaju se moje oči
Crni ih kormorani kupe

Vetar me ko trsku njiše
Dok se ogledam u dubini

KRV

Htela bi da sraskine obale
da prsne iz okova
Vodeni cvet da oboji
Kao znak zavere

Čulima svojim u padu
Kaplje silaze
U lepotu bilja
Vetrovi ih raznose
U tamna sazvučja
U sluh lišća

Smerna u plimi raste
Pretećeg sazreva
Mišlju svojom ludom
Dnom krčaga luta

Trenutak
Smirenje
Rastrgnuta razdvaja skramu
Boje podneva
Nadenuta na kolac
Davi zrake sunca

MORE

Klečim na tvojoj obali oporoj
S modrim sjajem u očima
I cvetolikom ranom u duši

Dugo ne bejah da me zapljusne
Jetka so tvojih tamnih dubina

Glasnim topotom ogledalom vode
Jure morski konjanici zgasla
Pučina posta zgarište neba

Ne potkazah tajnu lepoticu
Kuju su tražili ne priznah ništa

Na vešala je vodili mokru
Ogrtač joj skinuvši modri
Nago joj telo skoro smrt slutilo

Praznina nasmejana u bezdani
Kratkovečan zvuk nepostojanosti

Obmanut ljubavlju sunca i mora
Poljupcima što se nabadaju na ribe
Stojim pred prividom lepote

NEPOZNATA SEMENKA

Vidimo je ime joj ne znamo
Ne znamo šta će iz nje niknuti

Nemušta puna neke tajne
Zagonetno se osmehuje na dlanovima

Gde da je posejemo s koliko sunca
Tišine s koliko kapi da je napojimo

Hoće li cvet mirisa ili trn otrova
Da pusti oko sjajem da ispuni

Sasečena u kolenima zelenim
Da li će novi pustiti list

Sve manje znamo sve više je gledamo
Niknuće ona kroz našu dušu napuklu

LETO NA JEZERU

Satima nam u oku treperi jedna trska
Obešeno o zlatnu nit sunce se njiše
Toplo je, avgust kožu prska
Na jezeru, gle, prve kapi kiše

Pljusak. Ali minut-dva potom
Opet ista vatra žestinom pali
Mi zaljubljeni, sami, uspavani životom
Opet smo lenjo u vodu zurit' stali.

LAŽNO SUNCE

Što ne ostadoh
Zašto dođoh

Svetlost me ne posećuje

Ništa od poljskog cveta
Ništa od reke
Koja me uzvodno vodi

Nikad izvoru

Rado bih se vratio
Snu

Gde je moje jedno oko
Gde je moje drugo oko

Ruže mi na dlanu zatvorene
Ptice mi pred kolenima
Mrtve

Što ne ostadoh
Zašto se otkinuh
Od vatre dvaju poljubaca

Gde je moja jedna ruka
Gde je moja druga ruka

PTICA

Otvorio sam svoje čelo
I pustio malu pticu
Leti ona tajnom stranom

Otvorio sam zatim srce
Crvena reka u požaru sunca
Osmesi kratkovečni žive

Zatvorio sam svoje čelo
Bez ptice prazninu meku
Oči su prozori unutra

Zatvorio sam zatim srce
Presušio izvor sunce strepi
U kovčežiću zrnca praznine

GUŠTER

Prvo brate moj ti si mnogo krao
Zelenilo sumnjivih krajolika
I tu sve nije čisto niti pravo
Ispod sunca ispod oka boga

I red je da svoju zbunjenost
I strah u meku paučinu uvit
Nosiš u srcu jer šta bi bilo
Da smo svi krali sunce i zelenilo

ZASTAVICE JESENI

Zastavice jeseni na bregu
U tihim masklinjacima podneva

Trčimo da ih dosegnemo žute
Nitima sunca vezane za more
One nam vešto izmiču dotičemo
Tek senku svoju na kamenu

Kroz kapiju lišća prolazimo
Na drugoj strani iščezava šuma

Zastavice u nama rastu u očima
U rukama u našim damarima

SVETLOŠĆU PRESEČENI

Trenutak je kada tišina sledena
Na tajni znak sazreva
A krv u svoju poludelost raste

Svetlošću presečeni
Naše umorne ruke na stolu
Pljuskovi sunca
I jesen u jabukama crvenim

Svakog minuta jedno se oko
Na zlatnu nit nadene
Dok usne nebo ispijaju
Razdvaja nas Ljubavi tužna

Ovaj lopoč na vodi
I udar krila ptičjeg

MLADE VITKE ŽENE

DUNJA ILI ŽENA

Što dunja nisi, miris njen, otisak svežine
Boja koja zavodi oko i misao vodi daleko
Golo meso odenuto u maglu čežnje, ti
Bokovi ispod haljine u naborima vetra

Mišljah, kako da te nacrtam nestvarnu
Dok trčiš površinom mora i gubiš se
Daleko u jednoj tački bele puti kao galeb
Bežao sam iz samog sebe čupao iz duše

I ispisivao boju tvojih zenica mišlju svojom
Odlazio u nepoznato i istraživao malo srce
Dunje sa mog stola sledio okom trag
Raskošni oblik tvog tela ko rumen njene kore

ŽENA - TRSKA

Na jezeru je ljubih, a ličila mi na trsku.
Sva treperila u svom smehu mladenačke nežnosti.
Zaklinjala mi se u ljubav dok sam joj otvarao
Male ruke i kolena. Tražih istinu tih reči

U očima koje behu odsutne, tražih u toj ljupkosti
Nešto od moje buduće kćeri. Bejah žedan
Sve više žedan dok ispijah slast tih cvetnih usana
Bejah daleko od sebe daleko u njoj samoj.

Skidoh joj haljinu, ukaza se telo žene-trske
Bila je bela kao lopoč na jezeru. Njeno vitko telo
Njeni dlanovi na mom licu. Pobijah se snage
svoje muškosti
Ona je treperila u mojim očima kao trska kao trska.

PESMA KOJU PISAH VATROM USANA

Prosipam svoj dah po tvojoj koži ženo
Kao nevidljivo mastilo kao ljuvena slova
Utiskujem po tvom vratu reči koje niko
Neće odgonetnuti usana prepuklih od bola

Dovde, do ove žestoke vatre koja izbija
Iz tebe ja sam dolazio i padao na kolena
Goreo i skakao u jezera očiju tvojih
Među školjke i rakove do tajnih kapija

Prazna je danas moja duša sama na kraju leta
Godine se ukrcavaju na morskoj obali i
Odlaze na kraj sveta uzalud pokušavam
Usnama napisati najlepšu ljuvenu pesmu

OČI MOJE DRAGE DOK ME ISPRAĆA

Draga moja ima oči kao kapi kiše u ruži
Dok me ispraća na pragu našeg doma
Pod krovom naših godina igra tamno sunce
U damarima našim sevaju munje očaja

Preko brda ljubičastih klizi topli suton
I ulazi u moju dragu kao kradljivac mirisa
Draga moja stavlja uvo na školjku i ne
Čuje ništa samo udar talasa morskih

Ona maše rukama kao lastavica ne vidim
Više ništa ali ljubim dragu u oko ljupko
I slutim gorke godine odsutnosti pusto je
U svim stvarima ostaje srce napuklo

MLADE VITKE ŽENE

Mlade, vitke žene, s rekama bedara šuštavih,
S tužnim očima, dubokim provalijama u koje
padamo,
S jezerima koja otkrivamo ispod trepavica...
Šta će biti s njima kroz deset godina?

Prolaze one ulicama s telima gipkih srna,
Devojčice još, i uleću u naše poglede čežnjive.
Kao godine otvorene su njihove duše rascvetale,
Dok zanosno leluju kukovima oblim u hodu.

Kao talasi morski prodrlo je proleće meko
U te grudi, u te grlice koje se bude.
Rodite sutra devojčice, kažemo, da vas gledamo
U njima probuđene kao bele cvetove na vodi.

IZLET NA TRSAT KULU

1.

Što je lepo more u daljini
Rekoh, moja ljubavi,
Što je sjaja nad njim.

Umirem noćas zaneseno
Ljubeći luk tvog vrata
Ko modri prevoj brežuljaka
Pod snegom.

Svija noć naše prste
U alke proleća
Dok sanjamio topli dom.

2.

Pod Trsat kulom
Leže ljubavnici.
Nas dvoje ko dve tišine.
April i cvetovi
Tihu senu bola, primećujem,
Pletu oko tvojih usana
I tanke bore oko očiju

Vukovi mesečinu raznose
U meni,
Kao po gorama rodnim.

3.

Svakim smo danom u sve većem bolu,
Moja ljubavi, opet se penjemo na kulu
Ko dve tišine
Presečene senkom meseca.

Što je lepo more u danjini,
Rekoh, moja ljubavi,
Što je modrine nad njim
Večeras.

Reč se moja u lotos rascveta
On se u ljupkost tvog lica
Raširi, vidim...

ŽENA U MODROM

1.

Dan je prostirao vodu pod njena stopala
Po zelenom pesku po naborima sutona

Ona je bežala iz usnule dubine s kapljama
Na haljini modrih niti oko lomna struka

S kikutom koji se rascvetavao na usnama
I mrvicama sunca u kosi sjajem što zri

Izmicala se moru zalazila u žive okuke
Čak i pod vodom neizbrisiv trag ostajao

Trčala je žena u modrom obalom obalom
On je vikao: hodi meni, devojčice, hodi

2.

Hteo je poljubac vreo kao pečat utisnuti
Na tu usnu koja je ćutala dan nemih riba

Hteo je rumenu zvezdu okačiti o njen smeh
Muziku bez opiranja da sluša iz dubine

Sačekala ga smerno umorna na žalu u požaru leta
Gde joj je svukao modro ljubio usne i kolena

Ona se zagrtala stidom stala da preinačuje veče
U njegovo oko mesečinu naga da odeva

Dan je prostirao more pod njena stopala
Po zelenom pesku u naborima sutona

3.

Svu tu noć listao je njena bedra od baršuna
Svu tu noć ona je usnom palila njegove mišiće

Sva rastočena i bela obećavala mu sinove
Iste, na njega, odmerenim korakom noćni sati

Jezdili preko terasa vinograda bežahu kasne
Ptice dva lepa profila lepila se za mahovinu

Sopstvenim očima nisu videli galebove u zenicama
Kad je jutro ušlo u ruke rekao je: Ja te ljubim

Dan je prostirao kapi pod njena stopala
Beskonačna u svojoj odsutnosti ona je sanjala

LJUBIČASTO GORJE

LJUBIČASTO GORJE

I

Ti se budiš sa zvezdama u telu i otvaraš oči kao što dan otvara tamnu noć. Od toga se čudna svetlost pojavljuje u predelu tvoje postelje. Ona je dugovečna, o ona divno traje.

Jedno drvo pridržava sunce, pridržava male ruke nad dolinom. Ljubičasto počinje kroz grane. Sve je ljubičasto jer ti tako voliš. Ljubičasto ovo gorje u kome dišeš, ova reka, ovo kamenje, ljubičaste su pitome zveri koje jedino tebe poznaju i slušaju.

I ptice. One su najčudnije. One se tebi u oči zavlāče, sa zaustavljenim glasom u pernatim grlima.

I stabla koja ti se obraćaju i samo tebi pričaju.

I nebo koje te pokriva i čuva od zla i rđavog. To je počelo kada i ti. Sve postoji od tebe. Ti čutiš. Koliko ih je pomislilo na smrt pored tebe. Posle sna budili su se preporođeni u svetu divljači i matere zemlje uviđajući izlišnost svojih misli. Ti si im vera u život. Ti ih primaš i učiš čistoti.

II

Srne dolaze na izvor u zoru. Poilište za ne-
jake. Misliš: Kako je srećan onaj koji ne zna. Ti
ne znaš za njegov tesnac, za njegovu ranu. Njemu
je svet u oku. Mudar u svojoj ćutnji s istorijom u
toplom dahu.

Gipka im tela. Tišina je sva lepota u modro
oko stala. Uđi u ovo gorje, u zeleno... Treba shvatiti
lepotu rađanja. Strah. Vitke noge preko mahovine
i srce koje leti, leti... Možeš ostati među lišajima,
u lišću, travi, mirisu. Niko ti ništa. Nikada o ni o
čemu. Ja ti kažem: Ništa. Samo ne metak, samo ne
metak. On ti može morno čelo, on ti može lepotu
raniti iznenada.

Veliko gorje. Ne privid, nego zbilja. Dokle
ti oko stiže, dokle ti um vlada... sve te grančice,
sve te zveri, sve to zelenilo i tišina... čini li ti se - i
ljubav je lepša.

III

Jedno drvo te doziva. Ono bi s tobom da govori. U svom pomicanju kičma mu puca. Svest mu je čista, telo mu je čisto. Ti spavaš pod njim, ti si daleko iza sveta.

Koliko mravi po kori. Tiha lirika sreće. U gorju si ljubičastom i povratka ti nema. Pobeđeni nismo dok ne pokleknemo. Onaj kome prvom bude koleno savijeno - pobeđen je. Tebe niko. Tebi gorje daje snagu i razum. Tebi poskok, vuk, lisica... svako zvere. Tebe leto i zima, kiša i mraz. Tebe nepobedivost opasala. O, kako je velika tvoja snaga.

San je tvoj dom gde udišeš kišu. Mi se prepoznajemo po železnim rečima koje nam se teško otkidaju s usana. Mi smo zaljubljeni u ovo naše Gorje ljubičasto, ljubičasto sve do u koren, do našeg lepog sna gde bi vredelo i umreti.

IV

Ti staješ uz njega. Tebi u potiljku cvetovi beli i puni mirisa. Tebi u očima pitomine. Listaš svesku svog dlana i odjednom - tebi dolazi Ljubav. To je divan trenutak u životu.

Slutiš nečije prisustvo. Prazno se okrećeš oko sebe. Nikog. Oko tebe kruži tvoja ljubičasta šuma. Niko te nije izneverio, a ti si pobegao. Znam da ti je lepo. Šuma mirisom i tišinom procvetava. Pohode te zveri i ti njih pohodiš. Sasvim ste se navikli na uzajamno prisustvo.

Ti staješ uz miris. Ti traješ. Pored tebe je neko koga voliš. Osećaš njegovu nežnost i mekotu usana. On ti pruža ruke.

U tvom telu spava mala noć. Svi koji se probude u njoj srećniji su za jedan početak. Početak je čitavo bogatstvo. Ti ljubav nudiš ali se ne razdaješ. Umno se povlačiš u pravom trenutku i vraćaš se u svoje predele. Tebe čuvaju tajni nebeski čuvari.

Danima smo klečali modrih kolena pred tovim okom. Mišljasmu da ćemo te nekako prevariti. Koračasmu zamišljeni godinama buna i svakojakih vojni. Opominjasmu i molismo. Bilo je i rana koje su lečene tvojim toplim dahom. Na kraju: uvidesmou da je to veća iskrenost nego što je bila naša. Postidesmo se iskreno.

R Nalogodavalac/ci - OIB/MBS aste bilje u tvojoj koži. Čudni, sasvim mali cvetovi, ljubičasti i lepих oblika nikli ti na dlanovima. Mi se prikradamo tom mirisu. Ko ga omiriše stvoriće mu se ono šta zaželi. Bi velik naš trud. Cvetove nismo omirisali ali smo posle puta bili srećni, srećni...

VI

Svlačiš svoju odeću na obali. Klečiš pred svetlošću ko pred licem boga. Kamen ti peva uspavanku s malim gušterima koji te gledaju u čudu. Ulaziš u vodu s podignutim rukama kao da ćeš u nebo plavo, dok ti jedna ptica šara lepe arabeske nad glavom.

Na jednoj crti leto sunovraćeno u jezero. Na livadi ljubavnici pale vatru tela među cvetovima koji dižu glave. Tvoja je duša sasvim puna i još uvek sve prima. Mi smo uzneseni u nebo, u nešto daleko i drago. Čujemo neke reči kao opomenu i pretnju. Pokušavamo dokučiti njihov pravi smisao i cilj, ali bez uspeha. Ostajemo nemi i zagledani u daleki horizont. Ti samo reci i ja ću otići. Ti bežiš obalom, lomiš se u pasu i padaš u modro jezero...

Vidim te. Lelujaš se kao ruža sred jezera. U tvojim očima utopilo se nebo. Zašto posrćeš, zašto padaš, zašto kraj svoj taržiš u umiranju...

VII

Tople usne večernje tišine ljube kamen koji liči na ružu. Pada mahovina sa stećaka i čudna slova: „a se leži“. Dolaziš iz smrti i nekog davnog doba. Tvoja krv te ponovo zavolela kao što se ponovo zavole i prepoznaju ljubavnici u toplom bilju.

Mir raste u lovčevom oku. Spavač si u predelima gde dolazi metak litalica. Odveć si mala meta, ali on tebe pogađa u kolena i ruke. Uvire zvuk u tvoju glavu, uvire šuma u tvoje oči, dolazi noćnina, dolazi ljubičasto. Nad vodu se nadnosiš i vidiš svoje lice ispijeno, vidiš mlade poskoke u svojim zenicama. Tebe ne hvata strah. Ti se ničega ne bojiš. Ti u svojim stopalima nosiš trnje gorkih godina. Zaspali jeleni se bude i topotom stižu pred tvoje nevino srce.

Iznemogli svet je začuđen tvojom lepotom. Ti ih uveravaš u lepotu zemlje, bilja, vode... Oni počinju da veruju, počinju da prave decu misleći da će ličiti na tebe, na vuka: Vuk, Vukoje, Vukosava...

VIII

U vučjem logu, u medvedem brlogu, u veričinom gnezdu, u otrovnom mraku sada vlada mir. O kako si lepa, šumo! Tvoj vazduh pijemo iz krčaga tame. U nas ulazi noć s pesmom nemirnih ptica. Ona nas polako ispunjava i mi smo sve sitiji nenavikli na takvu lepotu. Ništa nam zveri, ništa trn pogan - niko nam ništa.

Dažd lije na naše dlanove umorne od čelika i smrada. Kao da smo stigli iz daleka a ne iza zavijutkaa i ugledali svetlost spasonosnu. Kao da smo te tek sada prvi put videli u životu, Ljubičasto gorje, kao da nismo tvoji sinovi, kao da te nismo ljubili i udisali, bili srećni i divlji, pa sišli u polja, digli zamak od pruća, od kamena, orali, rađali i ratovali, pa te zaboravili. Ti mir imaš u svom zelenom krvotoku. Ti harmoniju imaš u svojim ljubičastim očima.

Zveri sišu zdravlje iz tvog korena. Nikad bolno nikad morno. Snaga mu i brzina u šapama, u kandžama, u divljem srcu... Na kamenu i mahovini riče nešto od čega trepere tvoja zelena pluća. Stalno plodna, stalno rodna rađaš novo zvere - novo bilje u okrilje svoga krila zamotavaš.

IX

Mi idemo poljem noseći svoj bol na rukama. Mi smo dugo putovali, mi smo krvarili pod ovim suncem, pod ovom svetlom mrljom nebeskom.

Kako boli ova šuma. Grizemo koru. Bože, kako je slatka, kao najlepše jelo gospodske trpeze. Sok drveta zamenjuje vino, vino... Nije to obično vino. Pijemo i od toga smo srećniji, jači, ponosniji... Pijemo sa dlanova. Ležimo u listu hrasta i vodimo ljubav na domak mora.

Vrati se belom ljljanu i ljubi ognjenim usnama. Vičem čoveku: Vrati se suncu! Vrati se bilju! Tvoja je duša čista, tvoja je krv željna mirnoće.

X

Spava čovek u cvetu u belini latica. Odi-sej u bolu, tišini i mirisu. Ko nastani cvet mirisom, ko zemlju ljubavlju? Spavač u rosi, spavač u toplom daždu, sanjač meka srca.

Na obali mora u neko veče ljubavnici sede uz vatru svojih tela. Na usnama svetle žiške, u prstima čežnja. Ljubavi moja, kako si lepa! Ti si kao zemlja, kao nebo, kao duša ljudska kojoj se vraćam posle mnogo godina. Klečim i ljubim tvoje telo. Ti me gledaš. Ti se ne čudiš. Jedino ti veruješ u moju iskrenost.

Spava čovek u mirisu, u zemlji, u bilju, u snu...

XI

More leži ko žena ispod nas bahato i modro do u beskraj. Kako je to lepa i meka postelja za tela izmučena svekolikim patnjama. Ti još uvek govoriš: bih more, vodu, stvari zaboravljene... Ulaziš u njega čvrstih bedara i pokreta. Za tobom vatra, za tobom Ljubičasto gorje koje te zove u svoja nedra.

Galebovi nadleću tvoju kosu rasutu po vodi, tvojih deset pristiju i dva oka. Lepoto, ulazimo u tebe kao u utrobu žene. Ni slutili nismo tvoju mekoću. Sada znamo, dok dugo nam treperiš nad okom, pomno nas privlačeći pod svoj zakon, da nas činiš ponovo decom.

U tebi smo kao u majci. Baci nas na obalu... smrt se približava. Osećamo mi to, osećamo, ali ipak koračamo dalje, sluteći u krvi snagu vuka, aždahe, ptice...

XII

Otišli su majstori, kućo, koji su te izrezbarili od drveta. U tebe se nastanjuje prozračna svetlost koja dolazi niz kamenje, niz planinu. U tebe ulazi Čovek sa cvetolikom ranom na grudima. Njemu čelo mirno, oči tužne, usne neme, ruke opuštene... On se spotiče o najveći kamen spoticanja - svoje srce.

Ti stojiš daleko od sveta. Majstori te već zaboravili, svoje malo remek-delo, kao da te nikada nisu ni videli. Gorka je to sudbina - otac te ne poznaje, za sina te ne prima. Udaljena za sedam reka, sedam polja, sedam planina... ti i ne slutiš da postoji svet i krize. Kad bi znala, kućo mala, kolika je tvoja sreća istrunuti u miru.

Već su mrtvi majstori. Njihive kosti zemlja, voda, prah... Ti ćeš umirati stolicima pod suncem. Doći će jednom drugi majstori da te gledaju i da ti se dive, zaboravljajući da si i ti Ljubičasto gorje, da tuguješ za nekom travkom, vetrom, kamenom...

XIII

Tiha svetost šume. Koje boje, koje vreme u prstima bilja. U tvojim grudima duboko peva mala ptica. Tvoja stopala gneče zaspale cvetove u ilovaču. Toči se zelenkasta mesečina na dlanove. Šetač si kasni po Ljubičastom gorju.

U zelenim kapijama lišća barjaci sunčanih niti. U prozorima pogašena svetla zvezda. Ljubavnici zaboravili na vreme, na slatke sate što odmiču ko srebrne čeze. Kroz kožu nezvano ulazi večernja tišina i hladnoća. Slatka strepnja opseda tvoju dušu. Ljubav nas zarobila. da nije srca daleko bi stigli.

Vidiš dva oka. Ona postepeno rastu i ispunjavaju predeo kao da se primiču zelena jezera. Vidiš samodva oka, dva tužna oka.

XIV

Vispreno je jutro. Zaboravljaš pređašnje trenutke. Uz tebe je prisno vezana rosa s mirisom trava. Ti ležiš daleko od svega dok iznad tebe caruje vasiona.

To sve što te okružuje nije slučajnost. Tako mora biti. Ti veruješ samo da je to tako - zeleno i lepo. Kao da su ti ruke odsekli, kao da su ti noge vezali.... Čuješ topot niz brdo. Dolazi konjanik sa suncem u rukama i prosipa ga na tvoje čelo.

I sreća dolazi kad joj se najmanje nadaš.

Pod kožom ti dogoreva kasno leto gorkog bola. O da jedan pljusak zelen, o da line preko zamka, preko one tamne gore, preko vode, preko usta zapečenih...

U mekoti na kraj dana Ljubičasto se vidi gorje. Pretaču ti se drage boje u tvoje cvetove od očiju. Pretvaraju ti se usne u poljubac vatren. Padaš u maglu, u paučinu, u kanjone preduboke. Tu smo, ljubavi moja, dotičemo se kolenima, dotičemo se usnama zapečaćenim i odsečenim rukama.

Mrtvi ležimo ispod Ljubičastog gorja.

S A D R Ž A J

TAJNA

Metak u glavi životinje /7

Skitnica /8

Jezero /9

Lov na zverku /10

Vila odorata /11

Zaljubljen u šumu /12

Luda ptica /13

Tamne kapi kiše /14

Šuma, cveće, trava /15

Tajna /16

KOPLJE U DUŠI

Koplje u duši /19

Ne otvaram svoje stare knjige /20

Mala usta /21

Devojčica kad prvi put ljubi /22

Toliko leta na balkjonu /23

Kuća kraj šume /24

Crvena jabuka /25

Severna soba /26

Severna soba 2 /27

Labud /28

SVETLOŠĆU PRESEČENI

Jabuka /31

Obešen o jednu zvezdu /32

Krv /33

More /34

Nepoznata semenka /35

Leto na jezeru /36

Lažno sunce /37
Ptica /38
Gušter /39
Zastavice jeseni /40
Svetlošću presečeni /41

MLADE VITKE ŽENE

Dunja ili žena /45
Žena-trska /46
Pesma koju pisah vatrom usana /47
Oči moje drage dok me ispraća /48
Mlade vitke žene /49
Izlet na Trsat kulu /50
Žena u modrom /52

LJUBIČASTO GORJE

Ljubičasto gorje /57
II /58
III /59
IV /60
V /61
VI /62
VII /63
VIII / 64
IX /65
X /66
XI /67
XII /68
XIII /69
XIV /70
XV /71

Jovica Đurđić
LJUBIČASTO GORJE

*

Tehnički urednik:
Hilmo Hadžić

Zaštitni ovitak:
Željko Marjanović

Korektor:
Jovica Đurđić

Izdavač:
"Svjetlost", OOUR izdavačka djelatnost,
Sarajevo

Štampa:
"Svjetlost", OOUR Štamparija Trebinje
Štampano u 700 primjeraka
1976.



JOVICA ĐURĐIĆ rođen je 1949. godine u Glogovici kod Dervente. Studirao je u Rijeci na Fakultetu industrijska pedagogije grupu Industrijska pedagogija. Uz svoj redovni posao studira i na Pedagoškoj akademiji u Rijeci srpskohrvatski jezik i bibliotekarstvo gdje je sada apsolvant.

Objavio je dosad dve samostalne zbirke pjesama: USNULA DJEVOJKA (Svjetlost, Sarajevo, 1974) i LARISA (Riječko književno društvo, Rijeka 1974). Za svoje rukopisne zbirke pjesama dobio je nagrade i priznanja: Fond mladih talenata lista BORBA (1969, za veći broj pjesama objavljenih u BORBI), nagradu Fonda »DRAGO ŽERVE« (1973, za zbirku LARISA, a 1974, za zbirku LJUBICASTO GORJE), Centar za kulturu RU Doboj (1974, za zbirku RUIKE), Kulturno-prosvjetna zajednica Rijeka (1974, za četiri dječje priče, a 1975, za zbirku KOSUTA I LOPOČ).